

féry svými H-em a L-em, máje spolu s nimi podíl na užitku vozby. Tomu není na závalu použití slovního obratu ve smlouvě, že šoféři přejímají provoz »na vlastní účet a nebezpečí«, neboť rozhoduje o poměru mezi vlastníkem a šoféry celý obsah smlouvy a podrobná její ustanovení, z nichž jasně vysvitá, jak si strany toto převzetí provozu šoféry představovaly, totiž aby provoz se vykonával v hospodářském zájmu šoférů i vlastníka silostroje. Poněvadž tato podrobná ustanovení jsou v odporu se začátečními slovy, že šoféři přejímají provoz »na vlastní účet«, dlužno vykládati právě tato slova ze zorného úhlu vzájemných práv a povinností, které strany ve smlouvě ujednaly, a nutno přijíti k témuž úsudku, jako odvolací soud, totiž že šoféři převzali sice provoz na vlastní účet a nebezpečí, nikoli však výlučně na vlastní účet a nebezpečí, nýbrž společně s vlastníkem automobilu, jemuž jsou povinni klásti účty a s nímž jest se jim dělit i o zisk (§ 914 obč. zák.). Toť jediný logicky možný výklad uvedené smlouvy. Jest možné, ba pravděpodobné, že vlastník S. nechtěl ručiti za ztráty v podniku vůči osobám třetím; tím není však jeho ručení v tomto případě vyloučeno, neboť dle nutícího znění Šu 1 zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. jest vlastník silostroje, který provoz přenechal třetí osobě úplně na její vlastní účet a nebezpečí, práv ze škody, vzešlé provozem silostroje. Tím právě chtěl zákonodárce zameziti účinek úmluv, jimiž by vlastník silostroje přenést chtěl nebezpečí škod povstálých provozem na osoby nemajetné, placení neschopné, jimiž by se tedy zákon obcházel. Povinnost, uložená smlouvou šoférům v tom směru, že musí platiti daně a poplatky, a udržovati automobil ve stavu ku provozu způsobilém, není nikterak na újmu uvedenému právnímu pojetí postavení vlastníka S-a; neboť rozhodným jest, že vlastník nepřenechal šoférům provoz automobilu za určité, přesně a pevně vymezené nájemné, nýbrž že se učinil onou smlouvou podílníkem na zisku živnostenského podniku, při čemž zůstává lhostejným, zda šoféři musí daně a opravy platiti ze svého čistého zisku, či snad ze zisku hrubého, — což onou smlouvou zřejmě není vyloučeno, — neboť tím právní povaha podílnictví S-ova na zisku, docíleném provozováním jízd automobily, není nikterak vyloučena.

Čís. 3607.

Lékařské vysvědčení o nemohoucnosti otce k souloži nenahraňuje znaleckého důkazu na soudě za účasti stran. Nebyl-li důkaz ten proveden, trpí řízení vadou čís. 2 Šu 503 c. ř. s.

O tvrzené duševní chorobě, nikoliv však i o tvrzené duševní zaostalosti nutno vyslechnouti znalce.

(Rozh. ze dne 11. března 1924, Rv II 10/24.)

Žalobě o uznání otcovství a placení výživného bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno. Ne j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by řízení doplnil a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalovaný právem vytýká vadu odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) z toho důvodu, že odvolací soud odmítl jím nabídnutý důkaz znalci o tom, že v době početí žalujícího dítěte byl neschopen soulože. Zákon stanoví (§ 163 obč. zák.) domněnku, že toho je považovati za nemanželského otce dítěte, o němž se dokáže, že s matkou dítěte souložil v době, v tom předpisu uvedené. Tato domněnka může tedy spočívat jenom na důkazu soulože. Je-li výkon soulože nedokázán, padá ovšem i domněnka otcovství. Žalovaný tvrdil, že již před kritickou dobou byl neschopen tělesné soulože. O tom nabídl důkaz vysvědčeními lékařů a znalci z oboru lékařství. První soud tyto návrhy zamítl, považuje tvrzení žalovaného za vyvráceno svědectvím matky dítěte, odvolací soud připustil a provedl důkaz lékařskými vysvědčeními a dopisem Dra Václava B-a ze dne 25. června 1923 a uznal, že možnost soulože u žalovaného není vyloučena. Odvolací soud správně uvedl, že ve vysvědčení Dra V-a není zmínky o uvedené okolnosti. Považoval však dopis Dra B-a za lékařské vysvědčení, ačkoli dopis ten dle svého obsahu nebyl zapsán k důkaznímu účelu, nýbrž k něčí informaci. Zbývá tedy lékařské vysvědčení Dra Antonína T-a, které potvrzuje, že u žalovaného schopnost soulože není pravdě podobna. Vysvědčení se vztahuje na dobu prohlídky. Odvolací soud nepovažuje tento průvodní prostředek za způsobilý, by na základě něho mohlo býti rozhodnuto, zdali žalovaný v době zplození dítěte byl schopen soulože, a to proto, že dle zkušeností je k tomu úsudku nutna znalost veškerého tělesného a zdravotního stavu muže v kritické době. Uvedené vysvědčení je pouhým listinným důkazem o tom, co lékař na prohlíženém při prohlídce shledal, a nemůže nahraditi znaleckého důkazu, provedeného soudem za účasti stran. Nižší soudy měly tedy provést důkaz znalecký. Když se tak nestalo, trpí řízení nejen u odvolacího soudu, nýbrž i u prvního soudu vadou, která byla způsobilá, by zabránila úplnému vysvětlení a důkladnému posouzení rozepře, zejména také ocenění svědectví matky dítěte. Tuto vadu je nutno odstraniti v první stolici tím způsobem, že bude proveden znalecký důkaz o tom, zda byl žalovaný v době zplození dítěte schopen soulože. Protože doba soulože není přesně určena, bude snad nutno k přesné informaci znalců dodatečně vyslechnouti matku dítěte. Z tohoto důvodu bylo nutno rozsudky nižších soudů zrušiti dle §§ 496 čís. 2 a 510 c. ř. s. a věc vrátiti soudu prvé stolice.

Žalovaný tvrdil, že matka žalujícího dítěte je duševně zaostalá a proto jako svědkyně nikoli hodnověrna. Duševní zaostalost zjistil soud. Posouzení, zdali její svědectví zasluhuje víry, je vyhraženo jenom soudu (§ 272 c. ř. s.). Žalovaný netvrdil, že matka dítěte je duševně chorá. Ke zjištění toho by ovšem bylo bývalo nutno vyslechnouti znalce. Ale ke zjištění duševní zaostalosti toho potřeba nebylo. Proto byl právem odmítnut znalecký důkaz o této okolnosti.